

Kursplan för

Vårdande vid akut ohälsa, 16.5 hp

Critical Care Nursing, 16.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2019.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT19 , [VT20](#) , [VT21](#) , [HT22](#) , [VT24](#) , [HT24](#)

Kurskod	1SJ026
Kursens benämning	Vårdande vid akut ohälsa
Hp	16.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none">• Institutionen för laboriemedicin• Institutionen för klinisk forskning och utbildning, Södersjukhuset
Beslutande organ	Utbildningsnämnden NVS
Datum för fastställande	2019-04-10
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2019

Särskild behörighet

Tillträde till termin 5:

Samtliga kurser från terminerna 1-3

Termin 4: Godkänd bedömning från verksamhetsförlagd utbildning 7,5 hp + 7,5 hp (1SJ023 och 1SJ024).

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU) till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens övergripande mål är att studenten ska förvärva och omsätta kunskaper om människans upplevelser och reaktioner vid akut ohälsa för att med ett personcentrerat förhållningssätt självständigt kunna planera, genomföra och utvärdera patientens och närståendes behov av omvårdnad. Därutöver ska

studenten träna kliniskt resonemang och handlingsberedskap vid akuta ohälsotillstånd, samt få förståelse för patient och närståendes sårbarhet och betydelsen av patientsäkerhet i samspel mellan människa och teknik inom akutsjukvård. Studenten ska även kunna tillgodose patientens rätt till vård på lika villkor, patientens lärande, samt tillämpa teamsamarbete och ett vårdetiskt förhållningssätt i samband med akut ohälsa. Vidare ska studenten omsätta farmakologiska kunskaper inom akutsjukvård samt få förståelse för samhällets och hälso- och sjukvårdens katastroforganisation samt sjuksköterskans funktion vid allvarlig händelse och katastrof.

Lärandemål

Moment 1: Omvårdnad vid akut ohälsa

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- beskriva och förklara svikt i vitala funktioner vid akut insjuknande hos patient samt motivera prioriterade omvårdnads- och farmakologiska åtgärder
- beskriva och förklara samband mellan författningar relevanta inom akutsjukvård, medicinteknisk kunskap, patientsäkerhet och etiska principer
- förklara omvårdnadsprocessen som grund för vårdande vid akuta ohälsotillstånd

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- reflektera över hälsa och lidande hos patient och närstående inom akutsjukvård

Moment 2: Verksamhetsintegrerat lärande: kliniska färdigheter

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- tillämpa ett för patient, personal och miljö, säkert handhavande av medicinskteknisk utrustning

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- analysera samspel mellan teknik och människa samt förklara hur detta kan påverka patientens sårbarhet, hälsa och personcentrerad omvårdnad inom akutsjukvård

Moment 3: Verksamhetsintegrerat lärande: verksamhetsförlagd utbildning

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- planera, genomföra och utvärdera omvårdnad utifrån ett personcentrerat förhållningssätt och i samverkan med patient och närstående
- identifiera och bedöma beteenden, tecken och symtom samt prioritera och visa handlingsberedskap i omvårdnad av patient med akuta ohälsotillstånd
- tillämpa korrekt, strukturerad och patientsäker informationsöverföring i skrift och tal
- visa förmåga att använda medicinskteknisk utrustning på ett för patient, personal och miljö säkert sätt
- korrekt kunna beräkna, iordningställa, administrera och utvärdera effekt av läkemedelsamt följa gällande lagar och författningar
- planera och leda vårdarbetet samt samverka inom den egna professionen och med andra professioner
- arbeta för att förhindra smittspridning genom att tillämpa vårdhygieniska principer

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- värdera omvårdnadens kvalitet relaterat till evidensbaserad kunskap och föreslå förbättringar
- tillägna sig en etisk och humanistisk värdegrund
- tillämpa och argumentera för människors rätt till vård på lika villkor
- tillämpa ett yrkesetiskt förhållningssätt i relation till patient, närstående, andra yrkesgrupper och i samband med våld i nära relationer

Moment 4: Farmakologi och Läkemedelsberäkning

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för läkemedel som används vid och akuta ohälsotillstånd

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- på ett patientsäkert sätt utföra läkemedelsberäkningar relaterade till akuta ohälsotillstånd

Moment 5: Katastrofmedicin

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- kunna redogöra för sjuksköterskans roll samt samhällets beredskap och organisation i samband med allvarlig händelse

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- visa förmåga att triagera och initiera behandling på patienter vid allvarlig händelse

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera och analysera egen roll och handlingsberedskap utifrån sjukhusets katastrofplan och insats

Innehåll

I kursen fördjupas kunskap om omvårdnad vid akut ohälsa samt sjuksköterskans funktion inom akutsjukvård. Studenterna studerar och tränar sin förmåga att identifiera symtom och tecken samt att prioritera åtgärder vid hotande svikt hos patient med akut ohälsa. Den verksamhetsförlagda utbildningen består av en sammanhängande period inom akutsjukvård där studenten alltmer självständigt under handledning tränar kliniskt resonemang samt att planera, genomföra och utvärdera omvårdnad inom ramen för ett personcentrerat förhållningssätt. Studenten fördjupar även förmågan att samarbeta i team och att tillägna sig ett etiskt förhållningssätt. Vidare fördjupar studenten sin förtrogenhet och reflektion gällande medicinsk teknik genom träning, deltagande i vanligt förekommande undersökningar och behandlingar, samt genom analys av teknikens betydelse för patientens sårbarhet och hälsa inom akutsjukvård. Kursen inkluderar studier i farmakologi och läkemedelsberäkning relaterat till akuta ohälsotillstånd och patientsäkerhet. Vidare studeras beredskap, organisation och sjuksköterskans funktion vid allvarlig händelse och katastrofer.

Kursen omfattar fem moment

Omvårdnad vid akuta ohälsa, 4.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 1 innefattar teoretiska kunskaper gällande:

- aktuella vårdvetenskapliga begrepp med relevans för omvårdnad av patienter med akuta ohälsa- och sjukdomstillstånd samt deras närstående
- personcentrerad omvårdnad
- kliniskt resonemang och handlingsberedskap
- strukturerad kommunikation (bl.a. SBAR)
- hotande svikt i vitala funktioner; cirkulation, andning, kognition
- bedömningsinstrument (bl.a. NEWS)
- principer för prioritering och akut omhändertagande enligt A-E principen
- perioperativ omvårdnad
- etiska principer och likabehandling
- evidensbaserad omvårdnad inom akutsjukvård
- säker vård och patientsäkerhet
- relevanta författningar

Verksamhetsintegrerat lärande: kliniska färdigheter, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 2 innefattar teoretiska och praktiska kunskaper gällande:

- risker och möjligheter i samspelet mellan människa och teknik inom akutsjukvård
- patient och närståendes sårbarhet i teknikintensiva vårdmiljöer
- omvårdnad i samband med tekniska moment
- medicinsk teknik inom akutsjukvård (inkl. enteral sond samt sug- och syrgas)
- simulering
- förenlighetsprövning och blodtransfusion
- patientsäkerhet
- basala hygienriktlinjer och aseptik i samband med medicintekniska moment

Verksamhetsintegrerat lärande: verksamhetsförlagd utbildning, 9.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 3 innefattar tillämpning av kunskaper gällande:

- omvårdnadsprocessen
- sjuksköterskans journalföring
- bedömning och prioritering vid hotande svikt i vitala funktioner hos patienten
- kliniskt resonemang och handlingsberedskap
- bedömningsinstrument (inkl. NEWS)
- akut omhändertagande samt prioritering (inkl. A-E)
- muntlig kommunikation i patientens vårdkedja (inkl. SBAR)
- personcentrerad omvårdnad och teamarbete
- perioperativ omvårdnad
- beräkning, beredning, administrering, hantering och effekter av läkemedel i akutsjukvård
- blodtransfusion
- medicinsk teknik inklusive enteral sond samt sug- och syrgas
- etisk och likabehandling inom akutsjukvård
- kommunikation och relation vid korta vårdmöten och patientens lärande
- relevanta lagar, författningar och säkerhetsföreskrifter
- patientsäkerhet

- basala hygienriktlinjer och aseptik

Farmakologi och Läkemedelsberäkning, 1.5 hp

Betygsskala: GU

Moment 4 innefattar teoretisk och praktisk kunskap gällande:

- läkemedel vid akuta sjukdomstillstånd
- iordningställande och administration
- hållbarhet och förvaring av läkemedel
- miljö och hållbarhet
- lagar och författningar inklusive patientsäkerhet

Katastrofmedicin, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 5 innefattar teoretisk och praktisk kunskap gällande

- lokal, regional, nationell och internationell katastrofmedicinsk beredskap
- den katastrofmedicinska beredskapens mål och definitioner
- sjukvårdens ledningssystem och samverkan på regional och lokal nivå (skadeområde och sjukhus)
- inriktningsbeslut och triage i skadeområde samt de drabbades väg till rätt vårdenhet

Arbetsformer

Undervisningen utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande där arbetsformerna ger förutsättning för att studenten aktivt tar ansvar för sitt lärande. De arbetsformer som används är föreläsningar, seminarier, peer-learning, grupparbeten, litteraturstudier, färdighetsträning, simulering och verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Distansutbildningen är IT-baserad och bygger på självständigt och kollaborativt lärande. Olika arbetsformer såsom individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner och seminarier samt föreläsningar förekommer. Lärarstöd ges via IT-baserad lärandeplattform.

Den verksamhetsförlagda utbildningen som motsvarar 6 veckor är förlagd till akutsjukvård och omfattar 40 timmar/ vecka varav 32 timmar/ vecka är förlagd i verksamheten där handledning och reflektion individuellt och/eller i grupp ingår. Under VFU ingår dag-, kvälls-, natt- och helgpas samt även röda dagar i förekommande fall. Student har ej rätt att komprimera eller förlänga den verksamhetsförlagda utbildningen.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om student visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU- tillfälle på denna kurs.

Examination

Moment 1 examineras individuellt genom digital examination samt skriftlig salstentamen.

Moment 2 examineras genom klinisk examination samt individuell skriftlig hemtentamen.

Moment 3 examineras genom en bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen. Under den verksamhetsförlagda utbildningen sker fortlöpande bedömning av studentens prestationer. Halvtids- och

slutbedömning genomförs. Yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt ger underlag för bedömning enligt fastställt bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning. Vid risk för underkännande ska, senast vid halvtidsbedömningen, ansvarig universitetslärare i samråd med yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt samt student upprätta en skriftlig planering för den fortsatta verksamhetsförlagda utbildningen.

Moment 4 examineras genom individuell skriftlig salstentamen.

Moment 5 examineras genom godkänt genomfört självtest och individuell skriftlig reflektionslogg.

För samtliga moment gäller tvågradig betygsskala; underkänt/godkänt.

För godkänd kurs krävs att lärandemålen är uppfyllda, vilket innebär godkänt resultat i moment 1-5 samt aktivt deltagande i obligatoriska delar. Betyg sätts av examinator.

Deltagande i seminarier, grupparbeten, färdighetsträning, simulering och VFU är obligatoriskt. Vid frånvaro från obligatoriska delar sker kompensation i samråd med examinator.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen.

Om studenten genomfört sammanlagt sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle.

Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen förändrats väsentligt ska det ges tre ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Undervisning på engelska kan förekomma.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Litteratur och övriga läromedel

Rekommenderad litteratur och övriga läromedel

Rekommenderad litteratur moment 1-3

Birkler, Jacob

Filosofi och omvårdnad : etik och människosyn

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2007 - 239 s.

Omvårdnadens grunder : hälsa och ohälsa

Edberg, Anna-Karin; Wijk, Helle

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 812 s.

ISBN:9789144083551 LIBRIS-ID:16610836

Senaste versionen av kurslitteraturen kommer att användas i kursen

[Sök i biblioteket](#)

Ehnfors, Margareta; Ehrenberg, Anna; Thorell-Ekstrand, Ingrid

Nya VIPS-boken : välbefinnande, integritet, prevention, säkerhet

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 235 s.

ISBN:9789144089287 LIBRIS-ID:14706368

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : ansvar och utveckling

Ehrenberg, Anna; Wallin, Lars; Edberg, Anna-Karin

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 539 s.

ISBN:9789144083544 LIBRIS-ID:16610857

Senaste versionen av kurslitteraturen kommer att användas i kursen

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : perspektiv och förhållningssätt

Friberg, Febe; Öhlén, Joakim

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 631 s.

ISBN:9789144083537 LIBRIS-ID:16610835

Senaste versionen av kurslitteraturen kommer att användas i kursen.

[Sök i biblioteket](#)

Lindh, Marion; Sahlqvist, Lena

Säker vård : att förebygga skador och felbehandlingar inom vård och omsorg

1. utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2012 - 334, [2]

ISBN:91-27-13093-2 (inb.) LIBRIS-ID:11926826

[Sök i biblioteket](#)

Lena Nordgren och Sofia Almrud Österberg, Red.

Akutvård ur ett patientperspektiv

Studentlitteratur, 2012

Omvårdnadsdiagnoser : definitioner och klassifikation 2015-2017

Herdman, T. Heather; Kamitsuru, Shigemi

3., [utök. och rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 559 s.

ISBN:9789144108407 LIBRIS-ID:18119631

[Sök i biblioteket](#)

Praktiska grunder för omvårdnad

Kristoffersen, Nina Jahren

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2016 - 590 s.

ISBN:978-91-47-11412-2 LIBRIS-ID:19451518

[Sök i biblioteket](#)

Medical-surgical nursing : assessment and management of clinical problems

Lewis, Sharon Mantik; Bucher, Linda; Heitkemper, Margaret M.; Harding, Mariann

10th edition. : St. Louis, Missouri : Elsevier, Inc, [2017] - 2 volumes

ISBN:9780323328524 LIBRIS-ID:19795457

[Sök i biblioteket](#)

Sandman, Lars; Kjellström, Sofia

Etikboken : etik för vårdande yrken

Andra upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2018] - 485 sidor

ISBN:9789144120539 LIBRIS-ID:9j6pz75q7d56bxcw

[Sök i biblioteket](#)

Psykosociala behov vid akut och kritisk sjukdom

Stubberud, Dag-Gunnar

1. utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2015 - 308 s.

ISBN:9789127142398 LIBRIS-ID:17421168

[Sök i biblioteket](#)

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad.

Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi

Bolinder-Palmér, Inger; Olsson, Kristina

2., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 534 s.

ISBN:978-91-47-09920-7 (inb.) LIBRIS-ID:12239794

[Sök i biblioteket](#)

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad.

Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi

Bolinder-Palmér, Inger

2., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 572 s.

ISBN:978-91-47-09419-6 (inb.) LIBRIS-ID:12087275

[Sök i biblioteket](#)

Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik

Wiklund Gustin, Lena; Bergbom, Ingegerd

Andra upplagan : Lund : Studentlitteratur AB, 2017 - 468 sidor

ISBN:978-91-44-11243-5 LIBRIS-ID:20900395

[Sök i biblioteket](#)

Wikström, Jonas

Akutsjukvård : omvårdnad och behandling vid akut sjukdom eller skada

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2018] - 327 sidor

ISBN:9789144115771 LIBRIS-ID:22515792

[Sök i biblioteket](#)

Vårdhandboken

Inera AB,

URL: [Länk](#)

<http://www.vardhandboken.se>

Lagar och författningar relevanta för lärandemålen tillkommer.

Moment 4***Rekommenderad litteratur moment 4***

Björkman, Anna-Maria

Läkemedelsberäkning och läkemedelshantering

3., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 271 s.

ISBN:9789144109534 LIBRIS-ID:19523669

[Sök i biblioteket](#)

FASS

senaste uppl. : Läkemedelsinformation AB,

URL: www.fass.se

Läkemedelsboken.

Stockholm : Läkemedelsverket, 2011 - PDF-fil (1269 s.)

LIBRIS-ID:12199366

URL: [Online via Läkemedelsverket](#)

Lagar och författningar relevanta för lärandemålen tillkommer.

Moment 5***Rekommenderad litteratur moment 5***

Arman, Maria; Rehnsfeldt, Arne

DEF - det existentiella förbandet : existentiellt omhändertagande efter katastrof

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2012 - 146 s.

ISBN:978-91-47-10567-0 LIBRIS-ID:13519955

[Sök i biblioteket](#)

Dyregrov, Atle

Katastrofpsykologi

Wentz, Karin Larsson

2., [uppdaterade och utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2002 - 380 s.

ISBN:91-44-02244-1 LIBRIS-ID:8741897

[Sök i biblioteket](#)

Katastrofmedicin

Lennquist, Sten

3., [omarb. och utvidgade] uppl. : Stockholm : Liber, 2009 - 448 s.

ISBN:978-91-47-08481-4 LIBRIS-ID:11289941

URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)

MIMMS - på svenska : major incident medical management and support : praktisk ledning av sjukvård vid en större skadehändelse

Mackway-Jones, Kevin

2., [omarb. och utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 189 s.

ISBN:9789144088174 LIBRIS-ID:16631927

[Sök i biblioteket](#)

Rüter, Anders; Nilsson, Heléne; Vikström, Tore

Sjukvårdsledning vid olycka och katastrof : från skadeplats till vårdplats

Lund : Studentlitteratur, 2006 - 102 s.

ISBN:91-44-03905-0z 91-44-03905-5 LIBRIS-ID:10083029

URL: <http://www.studentlitteratur.se/omslagsbild/artnr/32011-01/height/320/width/320/bild.jpg>

[Sök i biblioteket](#)

Stockholms läns landsting (SLL)

Regional katastrofmedicinsk plan

URL: [www-dokument](#)

Skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Stockholm : Regeringen, [2006] - 234 s.

LIBRIS-ID:11225230

URL: [Länk](#)

Lagar och författningar relevanta för lärandemålen tillkommer.

Rekommenderad litteratur och övriga läromedel